

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5CoP/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817205092
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5817205092.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a JUDr. Gabriely Veselovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, dieťa rodičov: matky - Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, I. a otca - V. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, E., v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného a o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 1P/57/2017-70 zo dňa 5. decembra 2019, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Námestovo rozsudkom č.k. 1P/57/2017-70 zo dňa 5. decembra 2019 zaviazal otca maloletého Q. Z., nar. X.X.XXXX k povinnosti platiť na jeho výživu sumou vo výške 200,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. Tým menil rozsudok tamojšieho súdu sp.zn. 1T/244/2009 zo dňa 1.10.2010 v časti o určení výživného na maloletého. Návrh otca na zníženie výživného zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že matka maloletého návrhom zo dňa 18.12.2017 žiadala, aby súd zvýšil povinnosť otca platiť na výživu maloletého na sumu 200,- eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Poukázala na to, že rozsudkom tamojšieho súdu č.k. 1P/244/2009-261 zo dňa 1.10.2010 bol maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti a otcovi bola uložená povinnosť platiť na jeho výživu 100,- eur mesačne. Maloletý od roku 2015 navštevuje základnú školu, v súčasnosti je žiakom siedmej triedy. V súvislosti s tým sa podstatne zvýšili náklady na maloletého. Podľa jej vedomosti došlo aj k zmene pomerov na strane otca, ktorý dlhodobo pracuje v Nemecku, kde sa výška jeho mesačného príjmu pohybuje okolo 2.000,- eur. Otec maloletého s návrhom nesúhlasil. Vo svojom vyjadrení k návrhu naopak žiadal znížiť výživného na maloletého na sumu 50,- eur mesačne z dôvodu, že kvôli matke mu bol odobratý vodičský preukaz a on má príjem len v minimálnej výške.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že naposledy bolo o výške výživného na maloletého Marka rozhodované tamojším súdom sp.zn. 1P/244/2009 zo dňa 1.10.2010. Od tejto doby prešlo 9 rokov, čo je doba, za ktorú došlo k podstatnej zmene pomerov najmä na strane maloletého. Z prehľadu výdavkov, ktoré predložila matka maloletého vyplynulo, že platí mesačne inkaso vo výške 48,66 eur, satelit vo výške 5,50 eur, poplatok za pevnú linku vo výške 4,76 eur, poplatok za vodu vo výške 15,- eur mesačne, poplatok za pevné palivo vo výške 35,- eur mesačne, internet vo výške 15,- eur mesačne, poisťku pre seba vo výške 3,98 eur mesačne, drogériu vo výške cca 50,- eur mesačne, lieky cca 15,- eur mesačne, stravu vo výške 250,- eur mesačne, stravu pre maloletého v škole, prvá platba vo výške 30,20

eur a následne 7,- eur mesačne, komunálny odpad vo výške 46,- eur ročne, ďalej sa podieľa na platbách nedoplatkov za vodu a elektrinu spoločne so svojimi rodičmi. Otec maloletého predložil len potvrdenie o zdaniteľných príjmoch fyzickej osoby zo závislej činnosti, z ktorého vyplynulo, že v roku 2018 pracoval v spoločnosti STAFIM s.r.o., avšak súdu sa nepodarilo zistiť známe miesto výkonu jeho práce. Otec nepreberal žiadne súdne zásielky, preto je dôvodné predpokladať, že skutočne pracuje mimo územia Slovenskej republiky. Otec maloletého predložil zoznam exekúcií, z ktorých vyplynulo, že má dlh voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni, voči spoločnosti Intrum justitia s.r.o., voči spoločnosti Pohotovosť s.r.o. a voči matke maloletého dieťaťa. V súvislosti s týmito exekúciami súd prvej inštancie poznamenal, že tieto sú výsledkom nezodpovedného správania sa otca maloletého a jeho finančnej nedisciplinovanosti a v žiadnom prípade nemôžu byť podkladom, na základe ktorého by súd znížil jeho povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa. Keďže otec maloletého na žiadne z predvolaní súdu nereagoval, na nariadené súdne pojednávania sa nedostavoval, súd nemal žiadnu vedomosť o jeho mesačných nákladoch. Preto súd vychádzal pri zmene výšky výživného len z preukázateľného dôkazného stavu. Vzhľadom na skutočnosť, že naposledy bolo o výške výživného rozhodované pred 9 rokmi, dospel k právnomu záveru, že návrh matky o zvýšenie výživného na maloleté dieťa je dôvodný, a preto jej návrhu vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 52 CMP.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa. V odvolaní uviedol, že zarába minimálnu mzdu a zostáva mu životné minimum. V súčasnosti nemá prácu, je stavbár. Prácu má sľúbenú od marca. Sumu 200,- eur nie je schopný platiť. Svojho syna veľmi ľúbi, no exekútor mu strháva výživné z platu. Preto vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhuje, aby odvolací súd znížil stanovené výživné na sumu 50,- eur mesačne.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrila matka maloletého dieťaťa. V odvolaní zdôraznila, že od podania jej návrhu na zvýšenie výživného ku dňu rozhodnutia prešli dva roky a za dva roky sa otec maloletého ani raz nedostavil na pojednávania a vôbec nepreberal zásielky z okresného súdu. Má vedomosť, že v tomto období bol doma, napriek tomu na pojednávania nechodil, muselo sa im stále odročovať a vo veci robil prietahy. Poukázala na to, že ona je od 30. mája 2018 práceneschopná z dôvodu operácie chrbtice, operácie čeľustných kĺbov, ďalšiu operáciu kolena má naplánovanú na máj 2020 a má aj nález na mozgu, pre ktorý podstupuje rôzne vyšetrenia v Martine, Ružomberku a Dolnom Kubíne. Od júna 2019 je na neplatennej práceneschopnosti a poberá len čiastočný invalidný dôchodok a pre pretrvávajúce zdravotné problémy sa zatiaľ nemôže vrátiť do práce. S odvolaním otca maloletého nesúhlasí, poukázala aj na to, že v minulosti bol trestne stíhaný pre neplatenie výživného. Vyživovaciu povinnosť si dobrovoľne neplní, preto bol aj podaný návrh na exekúcie pre platenie výživného do skončenia vyživovacej povinnosti. S rozsudkom okresného súdu sa stotožňuje, považuje ho za opodstatnený, preto navrhla rozsudok potvrdiť.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že od posledného rozsudku o výživnom ubehla dlhá doba, ktorá opodstatňuje zvýšiť výživné, pretože sa výrazne zvýšili potreby a výdavky na maloleté dieťa. Matka je dlhodobo práceneschopná z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu. Preto navrhuje rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdiť.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 387 CSP potvrdiť.

6. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie o zvýšení výživného na maloletého Q. Z. a o zamietnutí protinávrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa.

7. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie dôsledne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zvýšenie výživného, a pretože v celom rozsahu zdieľa jeho právne závery vo veci, keď uplatnený nárok správne právne posúdil s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a

nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Odvolateľ - otec maloletého dieťaťa v odvolaní neuplatnil žiadne podstatné nové skutočnosti, dôkazy a argumenty, než tie, s ktorými sa riadne vysporiadal už súd prvej inštanície, preto odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné, len na podporu správnosti prvoinštančného rozhodnutia uviesť nasledovné:

8. V zmysle ust. § 26 Zákona o rodine v spojení s ust. § 121 CMP dohody i súdne rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre doterajšiu úpravu, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolnosti, ktoré odôvodňujú výkon rodičovských práv a povinností za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane rodičov maloletého alebo na strane maloletého alebo objektívne - vývojom objektívnych okolností.

9. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie FMZV 104/1991 Zb.) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

10. Podľa čl. 18 ods. 1 vety prvej Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

11. Úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu sa uskutočňuje podľa stavu zisteného v čase rozhodovania súdu. Po tejto úprave však môžu nastať zmeny tak v pomeroch rodičov, ako aj v pomeroch maloletého dieťaťa odôvodňujúcich zmenu pôvodného rozhodnutia súdu, prípadne dohody rodičov. Iba zmena závažnejšieho charakteru môže byť dôvodom na takú zmenu rozhodnutia. Zmena pomerov môže spočívať v rôznych okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa. Pri úvahe o tom, či sa má zmeniť rozhodnutie súdu alebo dohoda rodičov, treba mať na zreteli záujem dieťaťa na jeho riadnej výchove, pri rešpektovaní stálosti výchovného prostredia. Základným predpokladom pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu je, že od pôvodného rozhodnutia došlo k takej zmene pomerov, ktorá vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy zohľadňujúcej pritom primárne záujem maloletého.

12. Aj odvolací súd mal preskúmaním spisového materiálu nepochybne preukázané, že naposledy bolo o výške výživného na maloletého rozhodované rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp.zn. 1P/244/2009 zo dňa 1.10.2010. Preto nepochybne za toto obdobie došlo k zmene pomerov tak na strane maloletého dieťaťa, ako aj na strane povinných rodičov. Maloleté dieťa v čase predchádzajúceho rozhodovania malo 5 rokov. V súčasnosti maloleté dieťa 4.1.2020 dovŕšilo vek 14 rokov. Ide teda nepochybne o dobu, za ktorú u dieťaťa došlo k podstatným zmenám.

13. Základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa vyplývajú z ust. § 62 a nasl. Zákona o rodine. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Aplikačná prax vymedzila odôvodnené potreby dieťaťa ako náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnymi a športovými potrebami a záujmami. Odôvodnené potreby je nevyhnutné individualizovať z hľadiska konkrétnych potrieb, ktoré sú závislé od zdravotného stavu dieťaťa, od jeho veku, duševnej a telesnej vyspelosti a tieto sú jednak pravidelné a jednak nepravidelné, či náhodné. Ďalej sú odôvodnené potreby ohraničené schopnosťami, možnosťami, majetkovými potrebami povinného, ako aj vymedzením rozsahu výživného pri jednotlivých druhoch vyživovacej povinnosti. Na strane povinného rodiča sa preskúmajú schopnosti, možnosti, majetkové pomery. Snaha povinného vyhnúť sa plneniu svojej vyživovacej povinnosti, resp. ju znížiť, je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní jej výšky súd neprihliadne len na jeho skutočné príjmy, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a pod.). Sám otec v odvolaní poukazuje na to, že je stavbár. Ide teda o prácu, ktorá je v súčasnosti na trhu práce dostatočne žiadaná.

14. Vzhľadom na uvedené zákonné možnosti zmeny pôvodného rozhodnutia o výživnom v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine bolo preukázateľne preukázané, že v posudzovanom prípade v období od posledného rozhodovania o výživnom došlo ku kvalifikovanej a relevantnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, keď ide o takú zmenu pomerov, ktorá nemá len prechodný charakter.

15. Odvolací súd sa stotožnil s úvahami súdu prvej inštancie, ktoré ho viedli k zvýšeniu výživného na maloleté dieťa. Nepochybne na strane maloletého dieťaťa nastala zmena pomerov v súvislosti s ktorou došlo k podstatnému zvýšeniu nákladov na jeho výchovu a výživu. Preto odvolacie námietky otca, že zarába len minimálnu mzdu a dostáva životné minimum a že v súčasnosti nemá prácu, hoci je stavbár, aj odvolací súd hodnotí ako nezodpovedné a nemôže byť na úkor odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa. Na zdôraznenie správnosti záverov okresného súdu o zvýšení výživného odvolací súd dáva do pozornosti výšku priemernej mesačnej mzdy v odvetví stavebníctvo, zistenej zo štatistických údajov SR, keď v roku 2019 bola táto vo výške 707,- eur. Preto vzhľadom na výšku príjmu, ktorú by otec mohol na trhu práce dosahovať pri takto určenom výživnom (200,- eur mesačne), si dokáže pokryť aj odôvodnené potreby vrátane svojich vlastných nákladov na živobytie.

16. Na základe vyššie uvedených skutkových a právnych argumentácii odvolací súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že zvýšenie výživného na maloleté dieťa otcovi na sumu 200,- eur je dôvodné a v tejto sume primerané odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, ako aj možnostiam a schopnostiam povinného rodiča - otca.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1,2 CSP v spojení s § 52 CMP, v zmysle ktorých rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

18. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)